

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput IX. Gregorius IX. (a) Astoricensi Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

rates capiunt: solis clericis hoc lege prohibetur, & prohibetur non à persecutoribus, sed à Principibus Christianis, D. Ambrosius ad Valentin. epist. 31. Nobis etiam privata successione emolumenta rectoribus legibus denegantur, & nemo conqueritur; non enim putamus injuriam, quia dispendium non dolemus. Notavimus in cap. 3. de testam. Nec obstat augmentum primum ipsius dubitandi rationis; nam qui construit Ecclesiam, ut supra probavi, tacite obligatur ad ejus dotationem; unde non tam liberalitas est hæc dotis constitutio, quam debiti solutio, ut innuitur in ultimis verbis hujus textus; facitque textus in cap. 1. de donat.

Unde Regina Ungariæ in præfenti specie, quasi ex debito, virtute constructionis Ecclesiarum tenebatur eam dotare. Nec obstat ultimum augmentum difficultatis; nam variis ex causis accidere potest, ut ejusdem Ecclesiarum alius sit Patronus ratione dotationis, alius constructionis causâ, veluti si ille, qui construxit Ecclesiam, inopiâ oppressus eam dotare non potuit, aut postquam dotavit, rebus ipsis in dotem datis amissis, alius novam dotem constituit: quibus, & in similibus casibus duo patroni dantur, alius ratione dotationis, alius constructionis causâ.

CAPUT IX.

Gregorius IX. (a) Astoricensi Episcopo.

Quâ per Episcopum benedictâ, Ecclesiam reconciliari posse per alium Episcopum non negamus, per Sacerdotes simplices hoc fieri de cætero prohibentes, non obstante consuetudine provinciarum Bracharen. (quæ dicenda est potius corruptela:) quia licet Episcopus committere valeat quæ jurisdictionis existunt, quæ ordinis tamen Episcopalis sunt, non potest inferioris gradus clericis demandare. Quod autem mandantibus Episcopis super reconciliatione factum est hæcenus per eosdem, mediocriter toleramus.

NOTÆ.

(a) Astoricen.] De Astoricensi Diocesi, & ejus Præfatis, jam nonnulla notavi in cap. 17. de re judic.

(b) Aquâ per Episcopum benedictâ.] Licet aqua, tam ad administrandum baptismum, quam pialcularis, id est ad peccatorum remissionem, pro benedictione populi à Sacerdotibus benedicatur, ut latè probant de ea, & ejus effectibus agentes, Baron, anno 44. num. 88. & anno 57. num. 10. & anno 132. num. 5. Turrianus pro canon. Apost. lib. 3. cap. 6. & lib. 5. cap. 4. Joan. Dartis ad dist. 3. de consecr. Marfil. Colum. de aqua benedictâ, Ofius in confess. Polon. cap. 80. Creditus Alanus lib. 4. dialog. cap. 3. Lindanus Pæwopl. cap. 99. Genebrardus in Psalm. 150. num. 4. Didacus Payva lib. 4. orthodox. Grethferus de benedict. lib. 3. cap. 4. & 5. Turrianus contra Magdeburg. lib. 3. cap. 6. & 9. Theophilus Raynaud. tom. 15. in Heterocl. ad finem, fol. 557. & tom. 16. eodem tractat. p. 2. punct. 5. Durantius lib. 2. de ritibus. cap. 21. Bellarminus tom. 3. controuv. lib. 3. de Sanctis. cap. 7. Lucas Tudenis lib. 2. contra Waldens. cap. 3. Novarinus lib. 6. aqua nuptialis, cap. 123. Serarius lib. 1. opusculorum, cap. 6. Forcatul. in pen. juris civil. cap. 19. Franc. Valens in concord. jur. in proem. 6. cap. 4. Bosquetus in notis ad Innoc. III. lib. 1. epist. 30. Jodocus Coccius lib. 5. thesauri, artic. 8. Carrier. tom. 2. fol. 532. Saufay in Panop. Sacerd. p. 2. lib. 2. cap. 6. per totum. Tamen hæc aqua, quæ cum cinere miscetur pro reconciliatione, aut consecratione Ecclesiarum, tantum per Episcopum benedicatur; unde ad distinctionem alterius aquæ vocatur hæc aqua consecrata, ut probant Antonius Marfil. de aqua benedictâ. cap. 5. num. 2. Turrianus pro canon. dicto lib. 3. cap. 6. & d. lib. 5. cap. 4.

COMMENTARIUM.

EX hoc textu communiter sequens d. ducitur assertio: *Simplex presbyter non potest Ecclesiam consecrare, nec eam violatam reconciliare, etiam ex delegatione Episcopi.* Probant eam textus in Concil. Tolet. 8. can. 7. ibi: *Quâ de re nosse nos convenit, quod Episcopalis eminentia cultum non immerito sacris omnibus esse summa percensuit, quæ cæteris Sacerdotibus exercenda prohibuit scilicet templorum Dei sacrationem, christi benedictionem, sacerdotumque ordinum institutionem; quæ tandem alter ordinata persistunt, quam excellentissime conferuntur; quia & tanto ab eis singulariter impendantur, quanto eidem summo culmini peragenda servantur.* Concil. Hispal. 2. can. 7. ibi: *Nam quamvis cum Episcopis plurima illis (presbyteris) ministeriorum communis sit dispensatio, quadam novellis, & Ecclesiasticis regulis sibi prohibita noverrint sicut & Presbyterorum, & Diaconorum, ac virginum consecratio; sicut constitutio altaris, benedictio, vel unctio: si quidem nec licere eis Ecclesiam, vel altarium consecrare.* Wormat. can. 8. ibi: *Igitur presbyteris, quamvis cum Episcopis plurima ministeriorum communis sit dispensatio, quadam tamen auctoritate veteris legis, quadam novellis, & Ecclesiasticis regulis sibi prohibita noverrint.* Consecratio ergo virginum, & benedictio, vel unctio altaris à presbyteris minime fiat: similiter non liceat eis Ecclesias consecrare. Carolus lib. 7. Capitul. cap. 159. cap. nullus, cap. nulli, de consecr. dist. 1. Eandem potestatem consecrandi, & reconciliandi Ecclesias, Episcopis competere docuerunt Clemens in cap. hic ergo, de consecr. dist. 1. Leo epist. 88. Felix IV. epist. 1. Isidorus epist. ad Ludfredum. Illustrant ultra congestos à Cenedo in collect. ad Decret. collect. 135. Barbosa bio, & de potest. Episcop. alleg. 28. num. 56. & lib. 1. juris Eccles. cap. 4. num. 28. Vazquez 3. p. in 3. p. D. Thome, disput. 243. cap. 4. Germonius lib. 3. de sacror. immunit.

munit cap. 2. num. 17. Hallierus de hierarch lib. 2. de necessit. Episc. cap. 4. & in vindiciis fol. 182. Petrus Gregorius lib. 1. parit. tu 4. cap. 6. Fachineus lib. 12. controu. cap. 93. Morla in emp. tit. de iurisdic. num. 33. Plures ex Moral. tis fert P. Henao tom. 2. de sacrif. Missæ, dist. 23. sect. 5. Murga tom. 1. disquisit. tractat. 2. disquisit. 11.

3.
Impugnatur tradita assertio.

Sed in hanc assertionem ita pro dubitandi ratione infurgo : Ea, quæ ratione ordinis competunt, sicut ea, quæ ratione jurisdictionis exercentur, delegari, & aliis mandari possunt, ut probatur ex cap. suffraganei 10. de elect. ubi Archiepiscopus consecrationem Episcopi suffraganei aliis suffraganeis validè & licitè committit : & similiter Episcopus reconciliationem pœnitentium, quibus ipse pœnitentiam injunxit simplici presbytero committere valet, cap. presbyter. cap. Aurelius 26. quest. 6. Igitur etiam Ecclesiæ consecratio, seu reconciliatio, simplici presbytero mandari valet. Augetur hæc difficultas ex cap. altaria 32. de consecr. dist. 1. ubi in Concilio Agathen. ita cavetur : *Altaria placuit non solum unctione christiatis, sed etiam sacerdotali benedictione sacrari.* Igitur quia simplex Sacerdos potest Ecclesiam consecrare. Tandem si ratio adducta à Gregorio in illis verbis : *Que ordinis tamen Episcopalis sunt, non potest inferioris ordinis gradus clericis demandare* ; vera esset, sequeretur Romanum Pontificem non posse consecrationem Ecclesiæ, seu ejus reconciliationem simplici presbytero committere, cum verum sit, Pontificem posse eam facultatem simplici Sacerdoti delegare, ut probant Delbene tom. 1. de immunit. Eccles. cap. 2. dubit. 2. sect. 10. num. 4. Barbofa lib. 1. juris Eccles. cap. 8. num. 15. Illustr. Ramos ad Alex. VII. pro Episcop. Lusit. princip. ult. §. 4. num. 15. in fine. Igitur nec ratio à Gregorio adducta defendi valet.

4.
Traditur ratio decidendi.

Adhuc tamen ut verissima, & juris principii consona defendenda est præsens assertio ; nam inter alia munia præcipua, peculiariaque Episcoporum referuntur consecratio Ecclesiæ, & ejus reconciliatio, ita ut Episcopus tantum possit ut ordinarius minister Ecclesiam consecrare, aut eam violatam reconciliare, cap. nemo, cap. hic 14. de consecr. dist. 1. cap. proposuisti 4. hoc tit. cap. constitutus, de relig. dom. probant DD. supra relati : nam & apud Ethnicos Pontificii juris fuisse dedicationem templorum, latè ex variis probat Cutherus lib. 3. de veteri jure Pontif. cap. 11. 12. & 13. Sanè Aurelianus agens de Palmirenis : *Ego ad Senatuum (inquit) scribam, petens ut mittat Pontificem, qui dedicerit templum.* Aliud exemplum habet Livius lib. 9. Cum de ædis Concordiæ dedicatione agit : & aliud Tacitus lib. 4. agens de Plauto Aliano Pontifice. Meminit hujus moris Justinianus novella 13. cap. 7. & novella 67. cap. 1. Sed ut ad nostram veram religionem regrediamur, quia Chorepiscopi, de quibus egi in cap. quanto, de consuet. qui erant in pagis, & villis, intendebant, saltem summa exigente necessitate, Ecclesias con-

secrare, expressè facti canones id illis prohibuerunt in Concilio Barcinon. sub Recaredo, cap. 2. Parisiensi sub Gregorio IV. cap. 27. Melandii sub Sergio II. cap. 44. Metensi sub Arnulpho, can. 5. & in epistola Montani post Concilium Tolet. 2. & in Capitul. Caroli, & Ludovici lib. 1. capit. 19. & lib. ... cap. 168. & lib. ... cap. 119. & 284. & lib. 7. cap. 187. 310. 318. & 328. & ex epistola 86. Leonis Magni, signanterque adjunctum fuit in d. cap. nemo, cap. is 14. de consecr. dist. 1. Ecclesiam esse dicendam, & consecrandam ab Episcopo civitatis, ut excluderentur Chorepiscopi, & alii in pagis, & villis degentes ; immò olim tantum Summum Pontificem concessisse facultatem consecrandi Ecclesias, constat ex cap. perlectis, 25. dist. cap. nemo, cap. nullus, cap. Ecclesiarum, de consecr. dist. 1. & reuertit Baronius anno 591. Presbyteri ergo non possunt Ecclesias consecrare, aut reconciliare ratione proprii ordinis, & officii, nec etiam ratione delegationis ; quia licet Episcopus possit committere, & delegare ea quæ sunt jurisdictionis, Morla in emp. tit. de iurisdic. num. 33. non tamen ea, quæ sunt ordinis, ut est reconciliatio Ecclesiæ consecrata, atque ita r. c. ex hoc textu deducunt communiter DD. Episcopum non posse committere simplici presbytero ea, quæ sunt ordinis.

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta, nam in d. cap. suffraganei, delegatio facta fuit personæ, quæ alias Episcopum consecrare poterat ratione proprii ordinis ; non autem simplici presbytero, quæ sunt ordinis Episcopalis ; sed Episcopo, quæ sunt ipsius ordinis, ut docuit Julius Pacius cen. 10. quest. 55. Nec obstat textus in d. cap. altare ; nam ibi per benedictionem sacerdotalem non est intelligenda benedictio simplex presbyteri, sed Episcopi, qui etiam Sacerdos dicitur : textus in cap. Episcopi verò si sacerdotali modo, 11. quest. 3. qui canon est Concilii ipsius Agathensis : ac textus in d. cap. altaria. Nec obstat augmentum ipsius difficultatis, cui respondendum est, in presbytero esse quidem consecrationem ; & licet ea remota sit, sufficit tamen, ut illi tanquam personæ consecrata possint per Romanum Pontificem committi Ecclesiæ consecratio, nec dicatur delegationem factam fuisse personæ consecratae, ut docet Basilii Legion. de Confirmatione cap. 3. num. 10. In præsentem autem textum non Pontifex, sed Episcopus erat, qui delegabat simplici presbytero consecrationem, aut reconciliationem Ecclesiæ, cum Episcopi ea, quæ sunt ordinis, non possint aliis committere, cap. quamvis, 78. dist. Quare in præsentem textum necessaria fuit tolerantia ipsius Pontificis, quia ipse, non verò Episcopus, poterat delegare Ecclesiæ consecrationem. Abbates similiter jus mitræ, & bacula habentes possunt reconciliare proprias Ecclesias aquâ per ipsos benedicta, ut pluribus relatis probat Murga tom. 1. disquisitionum moral. tractat. 1. disquisitione 5.